"הַשַּׁרְח הַחַלַבִּי" לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר ויקרא

פרשת שמיני

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005

כד רַגְלוֹ הַיְמָנִית: וַיַּקְרֵב אֶת־בְּנֵי
אַהֲרֹן וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם עַל־
תְּנוּךְ אָזְנָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן
יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם
הַיְמָנִית וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם
כה עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וַיִּקַּח אֶת־
הַחֵלֶב וְאֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־כָּל־
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת
יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת
וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין:
כו וּמִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר ׀ לִפְנֵי יְהֹוָה
לָקַח חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת
לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד
וַיָּשֶׂם עַל־הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק
כז הַיָּמִין: וַיִּתֵּן אֶת־הַכֹּל עַל כַּפֵּי
אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וַיָּנֶף אֹתָם
כח תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהֹוָה: וַיִּקַּח מֹשֶׁה
אֹתָם מֵעַל כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר
הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה מִלֻּאִים
הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא
כט לַיהֹוָה: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הֶחָזֶה
וַיְנִיפֵהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהֹוָה
מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה
לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת־
שביעי ל מֹשֶׁה: וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־
הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל־אַהֲרֹן עַל־בְּגָדָיו
וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ
וַיְקַדֵּשׁ אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו
וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ:

לא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־
בָּנָיו בַּשְּׁלוּ אֶת־הַבָּשָׂר פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם תֹּאכְלוּ
אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל
הַמִּלֻּאִים כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי לֵאמֹר
לב אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ: וְהַנּוֹתָר
בַּבָּשָׂר וּבַלָּחֶם בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ:
מפטיר לג וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ
שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי
מִלֻּאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת יָמִים יְמַלֵּא
לד אֶת־יֶדְכֶם: כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם
הַזֶּה צִוָּה יְהֹוָה לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר
לה עֲלֵיכֶם: וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד
תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת
יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת
יְהֹוָה וְלֹא תָמוּתוּ כִּי־כֵן
לו צֻוֵּיתִי: וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת
כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהֹוָה
בְּיַד־מֹשֶׁה:
שמיני ט א וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא
מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי
ב יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־
לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל
לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי
ג יְהֹוָה: וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר
לֵאמֹר קְחוּ שְׂעִיר־עִזִּים
לְחַטָּאת וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה
ד תְּמִימִם לְעֹלָה: וְשׁוֹר וָאַיִל
לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהֹוָה
וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם

ה יְהֹוָה נִרְאָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקְחוּ
אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי
אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה
ו וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהֹוָה: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהֹוָה תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד
*ז יְהֹוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־
חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ וְכַפֵּר
בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־
קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר
ח צִוָּה יְהֹוָה: וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־
הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־עֵגֶל
ט הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ: וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי
אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל
אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־
י יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַחֵלֶב
וְאֶת־הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־
הַכָּבֵד מִן־הַחַטָּאת הִקְטִיר
הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת־
*יא מֹשֶׁה: וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר
שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה:
יב וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי
אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקֵהוּ
יג עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת־הָעֹלָה
הִמְצִיאוּ אֵלָיו לִנְתָחֶיהָ וְאֶת־
הָרֹאשׁ וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ:
יד וַיִּרְחַץ אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־
הַכְּרָעַיִם וַיַּקְטֵר עַל־הָעֹלָה

מוסה מן דמו וג̇על עלא קרקוט אידין אהרון אלימין ועלא ביהים ידו אלימין ועלא ביהין רג̇לו אלימין: 24. **ויקרב** – וקרב אלא בנין אהרון וג̇על מוסה מן אלדם עלא קרקוט אידנהון אלימין ועלא ביהין ידיהון אלימין ועלא ביהים רג̇לון אלימין ורש מוסה אלא אלדם עלא אלמדבח מסתדיר: 25. **ויקח** – ואכ̇ד אלא אלשחם ואלא אללייה ואלא ג̇מיע שחם אלדי עלא אלג̇וף ואלא זאייד אלכיביד ואלכלוותין ואלא שחמהון ואלא סאק אלימין: 26. **ומסל** – ומן טבק אלפטיר אלדי קדאם אללה אכ̇ד ברזקת פטיר ואחיד וברזקת טועם זית וחדיה ורקקה וחדיה וג̇על עלא שחום ועלא סאק אלימין: 27. **ויתן** – וג̇על אלא אלכיל עלא כפוף אהרון ועלא כפוף בנינו וחרך ליהון תחריכה קדאם אללה: 28. **ויקח** – ואכ̇ד מוסה ליהון מן עלא כפופהון ובכ̇ר אלמדבח עלא סעידיה תכמיל הימא קורבן לינקיביל בירצ̇ה הוא קדאם אללה: 29. **ויקח** – ואכ̇ד מוסה אלא אלזור וחרכו תחריכה קדאם אללה מן כיביש תכמיל למוסה כאן ליל ג̇יזו כאלדי וצא אללה אלא מוסה: 30. **ויקח** – ואכ̇ד מוסה מן זית אלמסחה ומן אלדם אלדי עלא אלמדבח וראש עלא אהרון עלא אתייבו ועלא בנינו ועלא אתייב בנינו מעו וקדס אלא אהרון אלא אתייבו ואלא בנינו ואלא אתייב בנינו מעו: 31. **ויאמר** – וקאל מוסה אלא אהרון ואלא בנינו טביכו אלא אללחם באב כ̇ימית מיעאד ותם תאכלו אלו ואלא אלטועם אלדי פי טבק אלתכמיל כאלדי ואצית קאילא אהרון ובנינו יאכלו: 32. **והנותר** – ואל ביפצ̇ל פיל לחם ופיל אלטועם פיל נאר תחרקו: 33. **ומפתח** – ומן באב כ̇ימית מיעאד לם תכ̇רג̇ו סבע אייאם חיתא יום תכימול אייאם תכמילכון אין סבע אייאם יכמיל אלא וג̇יבכון: 34. **כאשר** – כאלדי ציניע פיל יום האדא וצא אללה ליתצנעו ליגפיר עליכון: 35. **ופתח** – ובאב כ̇ימית מיעאד תג̇לסו נהאר וליל סבע אייאם ותחפצ̇ו אלא מחפיצ̇ית אללה ולם תמותו אין כידא אתוצית: 36. **ויעש** – וציניע אהרון ובנינו אלא ג̇מיע אלכלאם אלדי וצא אללה פי יד מוסה:

ט

שמיני 1. **ויהי** – וכאן פי יום אלתאמין נדא מוסה לאהרון ולבנינו ולכ̇תייארית ישראיל: 2. **ויאמר** – וקאל אלא אהרון כ̇וד לך עיג̇יל פאלו בקר לדכוויה וכיביש לסעידיה כמלין וקריב קדאם אללה: 3. **ואל** – ואילא בנין ישראיל תכלים קאיילא כ̇ידו עתות מאעיז לדכוויה ועיג̇יל וכ̇רוף בנין סניה כמלין לסעידיה: 4. **ושור** – ותור וכיביש לל אסלאיים לידבחו קדאם אללה והדייה מלתותיה פיל זית אין אליום אללה אתג̇לא אליכון: 5. **ויקחו** – ואכ̇דו אלא אלדי וצא מוסה אלא קידאם כ̇ימית מיעאד וקירבו ג̇מיע ג̇ומעה ווקפו קדאם אללה: 6. **ויאמר** – וקאל מוסה האדא אלכלאם אלדי ווצא אללה תצנעו ויתג̇לא אליכון כראם אללה: 7. **ויאמר** – וקאל מוסה אלא אהרון קראב אלא אלמדבח וצנע אלא דכוותך ואלא סעידתך וגפיר ענאך ועאן אלקום וצנע אלא קרבן אלקום וגפיר ענהון כאלדי וצא אללה: 8. **ויקרב** – וקריב אהרון אלא אלמדבח ודבח אלא עיג̇יל דכוויה אלדי לו: 9. **ויקריבו** – וקרבו בנין אהרון אלא אלדם אליה וגטץ אצבעתו פיל דם וג̇על עלא קראני אלמדבח ואלא אלדם צכב אלא אסאס אלמדבח: 10. **ואת** – ואלא אלשחם ואלא אלכיליה ואלא אלזאייד מן אלכיביד מן אלדכוויה בכ̇אר אלמדבח כאלדי ווצא אללה אלא מוסה: 11. **ואת** – ואלא אללחם ואלא אלג̇יליד חרק פיל נאר מן ברא למחאט: 12. **וישחט** – ודבח אלא אלסעידיה והייארו בנין אהרון אליה אלא אלדם וראשו עלא אלמדבח מסתדיר: 13. **ואת** – ואלא אלסעידיה הייארו אליה לשקפהא ואלא אלראס ובכ̇ר עלא אלמדבח: 14. **וירחץ** – וכ̇סל אלא אלג̇וף ואלא אלכראעיב ובכ̇ר עלא אלסעידיה

33. **ימלא את ידכם** – ימלא את חובתכם, בדומה לתרגום רס"ג: תכמל ואג̇בכם (=ימלאו חובתכם), וראה דירנבורג 1893, עמ' 154. הביטוי "למלא יד" נמצא בשמות כט 9, 29, 33. ומשמעו ככל הנראה לתת בידי הכוהן דבר כלשהו המסמל קבלת התפקיד. ראה בפירוט בפירושים.

ט

3. **שעיר** – עתות = עתוד. 4. **נראה** – התגלה אליכם, כת"א (מתגלי לכון). וכן להלן בפסוקים 6, 23. 9. **יצק** – צכב = סכב. 12. **וימצאו** – והכינו, קרוב לפירוש רש"י: לשון הושטה והזמנה, וכן בפסוקים 13, 18. 14. **וירחץ**

טו הַמִּזְבֵּחָה: וַיַּקְרֵב אֵת קָרְבַּן
הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת
אֲשֶׁר לָעָם וַיִּשְׁחָטֵהוּ וַיְחַטְּאֵהוּ
טז כָּרִאשׁוֹן: וַיַּקְרֵב אֶת־הָעֹלָה
שני יז וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט: וַיַּקְרֵב אֶת־
הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה
וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִלְּבַד עֹלַת
יח הַבֹּקֶר: וַיִּשְׁחַט אֶת־הַשּׁוֹר
וְאֶת־הָאַיִל זֶבַח הַשְּׁלָמִים
אֲשֶׁר לָעָם וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן
אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־
יט הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת־הַחֲלָבִים
מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־הָאַיִל הָאַלְיָה
וְהַמְכַסֶּה וְהַכְּלָיֹת וְיֹתֶרֶת
כ הַכָּבֵד: וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַחֲלָבִים
עַל־הֶחָזוֹת וַיַּקְטֵר הַחֲלָבִים
כא הַמִּזְבֵּחָה: וְאֵת הֶחָזוֹת וְאֵת
שׁוֹק הַיָּמִין הֵנִיף אַהֲרֹן תְּנוּפָה
לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה:
כב וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת־יָדָו אֶל־הָעָם
וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת
כג וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים: וַיָּבֹא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ
וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד־
שלישי כד יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם: וַתֵּצֵא
אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל עַל־
הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
הַחֲלָבִים וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיָּרֹנּוּ
יא וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם: וַיִּקְחוּ בְנֵי־
אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ

מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ
עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ לִפְנֵי
יְהוָה אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה
ב אֹתָם: וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה
וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמֻתוּ לִפְנֵי
ג יְהוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
הוּא אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה | לֵאמֹר
בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל־פְּנֵי כָל־
ד הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן: וַיִּקְרָא
מֹשֶׁה אֶל־מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן
בְּנֵי עֻזִּיאֵל דֹּד אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם קִרְבוּ שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם
מֵאֵת פְּנֵי־הַקֹּדֶשׁ אֶל־מִחוּץ
ה לַמַּחֲנֶה: וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֻם
בְּכֻתֳּנֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
ו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־אַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר |
בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל־תִּפְרָעוּ |
וּבִגְדֵיכֶם לֹא־תִפְרֹמוּ וְלֹא
תָמֻתוּ וְעַל כָּל־הָעֵדָה יִקְצֹף
וַאֲחֵיכֶם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ
אֶת־הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה:
ז וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ
פֶּן־תָּמֻתוּ כִּי־שֶׁמֶן מִשְׁחַת
יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כִּדְבַר
מֹשֶׁה:

ח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: ס
ט יַיִן וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ | אַתָּה |
וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל־אֹהֶל

מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם
י לְדֹרֹתֵיכֶם: וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ
וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין
יא הַטָּהוֹר: וּלְהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־מֹשֶׁה:

רביעי יב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל
אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר | בָּנָיו
הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת־הַמִּנְחָה
הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאִכְלוּהָ
מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ
יג קָדָשִׁים הִוא: וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ
בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ וְחָק־
בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה כִּי־כֵן
יד צֻוֵּיתִי: וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת |
שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם
טָהוֹר אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ
כִּי־חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי
טו שַׁלְמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: שׁוֹק
הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל
אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהָנִיף
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ
וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם
חמישי טז כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: וְאֵת | שְׂעִיר
הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה
שֹׂרָף וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־
אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם
יז לֵאמֹר: מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־
הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי

ללמדבח: 15. **ויקרב** – וקרב אלא קרבן אלקום ואכ̇ד אלא עתות אלדכוויה אלדי לל קום ודבחו ודכא כיל אוולאני: 16. **ויקרב** – וקרב אלא אלסעידיה וצנעהא כיל חיכים: 17. **ויקרב** – וקרב אלא אלהדייה ומלא כפו מינהא ובכ̇ר עלא <אל>מדבח מן גיר צעידית אלציביח: 18. **וישחט** – ודבח אלא אלתור ואלא אלכ̇יביש דבח אלאסלאיים אלדי לל קום והירו בנין אהרון אלא אלדם אליה וראשו עלא אלמדבח מסתדיר: 19. **ואת** – ואלא אלשחום מן אלתור ומן אלכ̇יביש לייה ואלמגאטי ואלכ̇יליה וזאיד אלכ̇יביד: 20. **וישימו** – וג̇עלו אלא אלשחום עלא זוואר ובכ̇ר שחום אלמדבח: 21. **ואת** – ואל אלזור ואלא סאק אלימין חראך אהרון תחריכא קדאם אללה כאלדי ווצא מוסה: 22. **וישא** – ורפע אהרון אלא ידיה אלא אלקום וברכהון ונזיל מן יצנע אלדכוויה ואלסעידיה ואלאסלאיים: 23. **ויבא** – ואיג̇א מוסה ואהרון אלא כ̇ימת אלמיעאד וכ̇רג̇ו וברכו אלא אלקום ותג̇לא כראם אללה אלא ג̇מיע אלקום: 24. **ותצא** – וכ̇רג̇ית נאר מן קדאם אללה וחרקית עלא אלמדבח אלא אלסעידיה ואלא אלשחום ונצ̇ר ג̇מיע אלקום וגאנו ונטבו עלא וג̇הון:

י

1. **ויקחו** – ואכ̇דו בנין אהרון נדב ואביהוא רג̇ול מג̇מרתו וג̇עלו פיהון נאר וג̇עלו עליהא בכ̇ור וקראבו קדאם אללה נאר גאריביה אלדי לם ווצא ליהון: 2. **ותצא** – וכ̇רג̇ית נאר מן קדאם אללה וחרקית ליהון ומאתו קדאם אללה: 3. **ויאמר** – וקאל מוסה (קדאם אללה) אלא אהרון הוא אלדי כלם אללה קאיילא פיקראייביני אתקדס ועלא חצ̇רית ג̇מיע אלקום אתכרם וסכת אהרון: 4. **ויקרא** – ונדא מוסה אלא מישאל ואלא אלצפן בנין עזיאל עאם אהרון וקאל אליהון אתקדמו חמילו אלא אכ̇וותכון מן ענד קדאם אלקדוס אלא מן ברא למחאט: 5. **ויקרבו** – וקרבו וחמלוהון פי כתונייאתהון אלא מן ברא למחאט כאלדי כלם מוסה: 6. **ויאמר** – וקאל מוסה אלא אהרון ולאלעזר ולאיתמר בנינו רוסכון לא תראבו שחפיה ואתייבכון לם תמזקו ולם תמותו ועלא ג̇מיע ג̇ומעה יצכ̇וט ואכ̇וותכון ג̇מיע ג̇ומעית ישראיל יבכו אלא אלחריקא אלדי חרק אללה: 7. **ומפתח** – ומן באב כ̇מית מיעאד לם תכ̇רג̇ו לילא תמותו אין זית מסחית אללה עליכון וצינעו כי כאלם מוסה:

8. **וידבר** – וכלם אללה אלא אהרון קאיילא: 9. **יין** – כ̇מר ומסכיר לא תשראב אנתא ובנינך מעך פי מג̇יכון אלא כ̇ימית מיעאד ולם תמותו רסמית דהר לאג̇יילכון: 10. **ולהבדיל** – וליפריק בין אלקדוס ובין תבדיל ובין ניג̇יס ובין אלדיכי: 11. **ולהורות** – וליעאלים אלא בנין ישראיל אלא ג̇מיע אלריסום אלדי כלם אללה אליהון פי יד מוסה: 12. **וידבר** – וכלם מוסה אלא אהרון ואלא אלעזר ואלא איתמר בנינו אלפצ̇לין כ̇ידו אלא אלהדייה אלפצ̇ליה מן קורבין אללה וכלוהא פטיר ליזיק אלמדבח אין כ̇אץ אלאקדאס היא: 13. **ואכלתם** – ותכלו ליהא פי מכאן מקדס אין ריסמך וריסים בנינך היא מן קורבין אללה אין כידא תוואצית: 14. **ואת** – ואלא זור תחריכא ואלא סק רפעא תאכלו פי מכאן דיכי אנתא ובנינך ובנתך מעך אין ריסמך וריסים בנינך אנעטו מן אדבייח אסלאיים בנין ישראיל: 15. **שוק** – סאק אלרפעא וזור תחריכא עלא קורבין שחום יג̇יבו ליחריך תחריכא קדאם אללה ויכון לך ולבנינך מעך לריסים דהר כאלדי וצא אללה: 16. **ואת** – ואלא עתות דכוויה תפתיש פתש מוסה והוודא אחתרק וצכ̇ט עלא אלעזר ועלא איתמר בנין אהרון אלפצ̇לין קאיילא: 17. **מדוע** – אליש לם אכלתו דכוויה פי מכאן קדוס אין כ̇אץ אלאקדאס היא וליהא עטא ליכון לתספחו אלא דנב ג̇ומעה ליגפיר עליהון קדאם אללה:

– וכ̇סל = וגסל. 24. **וירנו** – ושרו, וכן ד. **ב**: וסבחו – ושבחו. **ג**: שני התרגומים: וגנו או וסבאחו.

י

1. **זרה** – וכן ד. **ב**: אג̇נאביה. **ג**: גריביה ואג̇נאבייה – מילים נרדפות.
6. **אל תפרעו** – אל תגדלו שער פרע, כת"א (לא תרבון פירע), וכפירוש רש"י: אל תגדלו שער, מכאן שאבל אסור בתספורת. **תפרמו** – וכן ד. **ג**: תישוקו. **ב**: תשיקו – תקרעו, ושניהם נרדפים. 9. **ושכר** – ומשכר. **ג**: וערק. 11. **ולהורת** – **כד**: ולידיל. 16. **שעיר** – עתות = **כד**: עתוד. **דרש דרש** – **ב**: טליב טלב; ד: טלב טלאב – נרדפים. **ויקצף** – ד: וג̇צ̇יב – מילה נרדפת. 17. **לשאת את עון העדה** – וכן ד, בעקבות ת"א (לסלחא). **ב**: ליתקבלו אלא דמב אלג̇ומאעה – לקבל את עוון העדה.

קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ | נָתַן
לָכֶם לָשֵׂאת אֶת־עֲוֺן הָעֵדָה
לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃
יח הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־
הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ
אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי׃
יט וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם
הִקְרִיבוּ אֶת־חַטָּאתָם וְאֶת־
עֹלָתָם לִפְנֵי יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה
אֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי חַטָּאת
הַיּוֹם הַיִּיטַב בְּעֵינֵי יְהוָה׃
כ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו׃
ס

ששי
יא וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
ב אַהֲרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם׃ דַּבְּרוּ אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה
אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל־הַבְּהֵמָה
ג אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ כֹּל | מַפְרֶסֶת
פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע פְּרָסֹת
מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ
ד תֹּאכֵלוּ׃ אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ
מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִסֵי
הַפַּרְסָה אֶת־הַגָּמָל כִּי־מַעֲלֵה
גֵרָה הוּא וּפַרְסָה אֵינֶנּוּ מַפְרִיס
ה טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־הַשָּׁפָן
כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה לֹא
ו יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־
הָאַרְנֶבֶת כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הִוא
וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה
ז הִוא לָכֶם׃ וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־
מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְשֹׁסַע
שֶׁסַע פַּרְסָה וְהוּא גֵּרָה לֹא־יִגָּר
ח טָמֵא הוּא לָכֶם׃ מִבְּשָׂרָם לֹא
תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ
ט טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ אֶת־זֶה
תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל
אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת
בַּמַּיִם בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם
י תֹּאכֵלוּ׃ וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ
סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּיַּמִּים
וּבַנְּחָלִים מִכֹּל שֶׁרֶץ הַמַּיִם
וּמִכֹּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמָּיִם
יא שֶׁקֶץ הֵם לָכֶם׃ וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ
לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וְאֶת־
יב נִבְלָתָם תְּשַׁקֵּצוּ׃ כֹּל אֲשֶׁר אֵין־
לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמָּיִם
יג שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־אֵלֶּה
תְּשַׁקְּצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ
שֶׁקֶץ הֵם אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־
יד הַפֶּרֶס וְאֵת הָעָזְנִיָּה׃ וְאֶת־
טו הַדָּאָה וְאֶת־הָאַיָּה לְמִינָהּ׃ אֵת
טז כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃ וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה
וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־הַשָּׁחַף
יז וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ וְאֶת־הַכּוֹס
וְאֶת־הַשָּׁלָךְ וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף׃
יח וְאֶת־הַתִּנְשֶׁמֶת וְאֶת־הַקָּאָת
יט וְאֶת־הָרָחָם׃ וְאֵת הַחֲסִידָה
הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֶת־הַדּוּכִיפַת
כ וְאֶת־הָעֲטַלֵּף׃ כֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף
הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע שֶׁקֶץ הוּא
כא לָכֶם׃ אַךְ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל
שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע
אֲשֶׁר־לֹא כְרָעַיִם מִמַּעַל לְרַגְלָיו
כב לְנַתֵּר בָּהֵן עַל־הָאָרֶץ׃ אֶת־
אֵלֶּה מֵהֶם תֹּאכֵלוּ אֶת־הָאַרְבֶּה
לְמִינוֹ וְאֶת־הַסָּלְעָם לְמִינֵהוּ
וְאֶת־הַחַרְגֹּל לְמִינֵהוּ וְאֶת־
כג הֶחָגָב לְמִינֵהוּ׃ וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף
אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע רַגְלָיִם שֶׁקֶץ
כד הוּא לָכֶם׃ וּלְאֵלֶּה תִּטַּמָּאוּ
כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־
כה הָעָרֶב׃ וְכָל־הַנֹּשֵׂא מִנִּבְלָתָם
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
כו לְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא
מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֶׁסַע | אֵינֶנָּה
שֹׁסַעַת וְגֵרָה אֵינֶנָּה מַעֲלָה
טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ
כז בָּהֶם יִטְמָא׃ וְכֹל | הוֹלֵךְ עַל־
כַּפָּיו בְּכָל־הַחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל־
אַרְבַּע טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־
הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־
כח הָעָרֶב׃ וְהַנֹּשֵׂא אֶת־נִבְלָתָם
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב
טְמֵאִים הֵמָּה לָכֶם׃
כט וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא בַּשֶּׁרֶץ
הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ הַחֹלֶד
וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב לְמִינֵהוּ׃
ל וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה
לא וְהַחֹמֶט וְהַתִּנְשָׁמֶת׃ אֵלֶּה
הַטְּמֵאִים לָכֶם בְּכָל־הַשָּׁרֶץ

לוֹ

18. **הן** – הוודא לם נגׄאב אלא דמהא אלא אלקדוס גׄווא אכל תאכלו ליהא פיל קדוס כאלדי וואצית: 19. **וידבר** – וכלם אהרון אלא מוסה הוודא אליום קראבו אלא כׄטיתהון ואלא סעידתהון קדאם אללה ותצאדפו אילי כיהדולי ואנכאן אכול דכוויה אליום אנכאן יחסאן פי חצׄרית אללה: 20. **וישמע** – וסימיע מוסה וחסין פי חצׄריתו:

יא

1. **וידבר** – וכלם ‹אהרון› אללה אלא מוסה ואלא אהרון קאיילא אליהון: 2. **דברו** – כלמו אלא בנין ישראיל קאיילא האדי אלוחשיה אלדי תאכלו מן גׄמיע אלבהימיה אלדי עלא אלארץׄ: 3. **כל** – גׄמיע מטלופיה טלפה ומפרוקה פרק טלפה מסעידיה משתאר פיל בהימיה ליהא תאכלו: 4. **אך** – פקט אלא האדא לם תאכלו מין מסעדין משתאר מן מטלופין טלפה אלא אלגׄמאל אין מסעיד משתאר הוא וטלפה ליסו מטליף ניגׄיס הוא ליכון: 5. **ואת** – ואלא אלובר אין מסעיד משתאר הוא וטלפה לם יטליף ניגׄיס הוא ליכון: 6. **ואת** – ואלא אלארנאביה אין מסעידיה משתאר היא וטלפה לם אטלאפית נגׄסיה היא ליכון: 7. **ואת** – ואלא אלכׄנזיר אין מטלוף טלפה הוא ומפרוק פרק טלפה והוא משתאר לם ישתאר ניגׄיס הוא ליכון: 8. **מבשרם** – מן לחמון לם תאכלו ופי לשתהון לם תנדקו נגׄסין הימא ליכון: 9. **את** – אלא האדא תאכלו מן גׄמיע אלדי פיל מא גׄמיע אלדי לו גׄנאח ופלוס פיל מא פיל בחור ופיל אודייה ליהון תאכלו: 10. **וכל** – וגׄמיע אלדי ליס לו גׄנאח ופלוס פיל בחור ופיל אודייה מן גׄמיע דביב אלמא ומן גׄמיע נפס אלוחשיה אלדי פיל מא רגׄיס הימא ליכון: 11. **ושקץ** – ורגׄיס יכונו ליכון מן לחמהון לם תאכלו ואלא לשתהון תרגׄסו: 12. **כל** – גׄמיע אלדי ליס לו גׄנאח ופלוס פיל מא רגׄיס הוא ליכון: 13. **ואת** – ואלא הדולי תרגׄסו מן אלטיר לם יתאכלו רגׄיס הימה אלא אלניסיר ואלא לעקאב ואלא לענקא: 14. **ואת** – ואלא אלחידא ואלא סידה לצינפא: 15. **את** – אלא גׄמיע קאק לצינפו: 16. **ואת** – ואלא פיריך אלנעאם ואלא אלכׄטאף ואלא אלסאף ואלא אלבאז לצינפו: 17. **ואת** – ואלא אלבום ואלא אלזימוגׄ ואלא טיר ליל [באשק]: 18. **ואת** – ואלא אלשאהין ואלא אלקוק ואלא אלרחם: 19. **ואת** – ואלא אלסקרא בבגא לצינפהא ואלא אלהדהוד ואלא טיר אלליל: 20. **כל** – גׄמיע דביב אלטיר מאצׄי עלא אלארבעה רגׄיס הוא ליכון: 21. **אך** – פקט אלא האדא תאכלו מן גׄמיע דביב אלטיר מאצׄי עלא ארבעה אלדי לו כרעיב מן פוק לרגׄליה לינטניט פיהון עלא אלארץׄ: 22. **את** – אלא הדולי מנהון תאכלו אלא אלגׄראד לצינפו ואלא אלדיבא לצינפו ואלא אלחרגׄול לצינפו ואלא אלגׄינדוב לצינפו: 23. **וכל** – וגׄמיע דביב אלטיר אלדי לו ארבע רגׄלין רגׄיס הוא ליכון: 24. **ולאלה** – ולהדולי תתנגׄסו גׄמיע אל בינדק פי לאשיתון יתנגׄס חיתא אלעישא: 25. **וכל** – וגׄמיע אלחאמיל מין לאשיתון יכׄסיל אתייאבו ויתנגׄס חיתא אלעישא: 26. **לכל** – לגׄמיע אלבהימיה אלדי היא מטלופה טלפה ופרק ליסהא מפרוקא ומשתאר ליסהא מסעדיה נגׄסין הימא ליכון גׄמיע אל בנדק פיהון יתנגׄס: 27. **וכל** – וגׄמיע מצׄי עלא כפופו פי גׄמיע אלוחשיה מצׄייה עלא ארבעה נגׄסין הימא ליכון גׄמיע אל בנדק פי לשיתהון יתנגׄס חיתא אלעישה: 28. **והנשא** – ואלחאמיל אלא לשתהון יכׄסיל אתייאבו ויתנגׄס חיתא אלעישא נגׄסין הימא ליכון: 29. **וזה** – והאדא ליכון אלניגׄיס פי דביב אלדאביב עלא אלארץׄ אלכׄילד ואלפאר ואלצׄב לצינפו: 30. **והאנקה** – ואלקוק ואלחרדון ואלעצׄאייה ואלחרבייה ואלאבו בריץׄ: 31. **אלה** – הדולי

יא

3. **מפרסת פרסה** – וכן **בד**. ג: מטלפה או משקוקא או מפרוקא. תרגום רס״ג: מטלפה בטלף. קאפח ביאר תרגום זה: ״בעלת טלפים, והיא שיש לה בכפותיה נרתיק קשה כעין הצפורן״ (ראה קאפח 1984, עמ׳ קיט). התרגומים החלביים השתמשו בארמית ״טלפא״ כתרגום ״פרסה״, ולא על דרך הערבית כתרגום רס״ג: טלפה. אונקלוס תרגם את ושסעת שסע – ומטלפא טלפין. אך ראה דוזי, עמ׳ 56, המביא ״טלפה״ במשמע יבלת או תפיחה. **גרה** – וכן **ב**: מישתר בתשתר. ד: מושתאר, כנראה שינוי פונטי של מגׄתאר, כתרגום רס״ג: אלאגׄתראר. 9. **סנפיר וקשקשת** – וכן **בד**, כתרגום רס״ג: אגׄנחה ופלוס. ג: פלוס או קשור – קשקשים או קליפות. 13. **הנשר וגו׳** – וכן **גד**. **ב**: אלעִיקַאב ואילא עינַאקַה. 14. **ואת הדאה ואת האיה** – **ב**: אילא אלחֵיצַה ואִילא אלצִיצֵה. **גד** בסדר הפוך: ג: צדא... חצׄא. ד: ואלציצׄא ואלחידא, וכולם כתרגום רס״ג בשינויים פונטיים: ואלחדא ואלצדא. 15. **ערב** – וכן **ב**. ד: גוראב. ג: גראב או קאק – נרדפים. 16. **ואת וגו׳** – וכן ד, כתרגום רס״ג. **ב**: **הנץ** – אלליץ. ג: אלבאז באשיק או ליץ. 17. **ואת וגו׳** – וכן ג, כולל תיקון ״טיר ליל״ ל״באשק״. **ב** שני האחרונים בסדר הפוך, וכולם כתרגום רס״ג: ואלבום ואלזמגׄ ואלבאשק. 18. **ואת וגו׳** – וכן **בגד**. בשלושת האחרונים לא רחם, כתרגומנו, אלא רכׄאם, כנדרש, וכולם כתרגום רס״ג: ואלשאהין ואלקוק ואלרכׄם. לגבי רכׄם, העיר ג: הרחם – אלרכׄם, והוא טיר אלאכׄראם – הוא עוף אילם. 19. **ואת וגו׳** – וכן **בגד**. ד במקום טיר אליל, תרגם אלכׄפאש, כתרגום רס״ג: ואלצקר ואלבגבגא לאצנאפהא ואלהדהד ואלכׄפאש. על זיהוי שמות העופות שבתרגום רס״ג, ראה קאפח 1984, עמ׳ קכה. 21. **לנתר** – **ב**: ליניט. ד: לינוט. ג: לינוט או לייטוף – לקפוץ או לצוף. 22. **את הארבה וגו׳** – וכן **בגד**, כתרגום רס״ג. 29. **החלד והעכבר והצב** – וכן **בגד**, כתרגום רס״ג: אלכׄלדה ואלפאר ואלצׄב. ג: הצב – צׄב או אבו בריץ – צב או לטאה, שממית. 30. **והאנקה** – כמו שתרגם את קאת בפסוק 18. **ב**: ואלוור. **גד**: ואלוורן, בדומה לרס״ג: ואלוריל. **והכח** – וכן **בגד**, כתרגום רס״ג: ואלחרדׄון. **והלטאה** – וכן ד. **ב**: ואלזילחפיה. ג: עטאייה. ד: ואלעצׄאייה. **אגד** כתרגום רס״ג: ואלעטיה. **והחמט** – וכן **בגד**, כתרגום רס״ג: ואלחרבא. **והתנשמת** – וכן **בד**. ג: צמברץ, והוא הקרוב לתרגום רס״ג: ואלסאם אברץ. על זיהוי השמות בתרגום רס״ג, ראה קאפח 1984, עמ׳ קכו–קכז.

כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא
לב עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל־
עָלָיו מֵהֶם | בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל־
כְּלִי־עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ־עוֹר אוֹ
שָׂק כָּל־כְּלִי אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה
מְלָאכָה בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא
שביעי לג וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵר׃ וְכָל־
כְּלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם אֶל־
תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא
לד וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּרוּ׃ מִכָּל־הָאֹכֶל
אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו
מַיִם יִטְמָא וְכָל־מַשְׁקֶה אֲשֶׁר
לה יִשָּׁתֶה בְּכָל־כְּלִי יִטְמָא׃ וְכֹל
אֲשֶׁר־יִפֹּל מִנִּבְלָתָם | עָלָיו
יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירַיִם יֻתָּץ
טְמֵאִים הֵם וּטְמֵאִים יִהְיוּ
לו לָכֶם׃ אַךְ מַעְיָן וּבוֹר מִקְוֵה־
מַיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם
לז יִטְמָא׃ וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל־
כָּל־זֶרַע זֵרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ טָהוֹר
לח הוּא׃ וְכִי יֻתַּן־מַיִם עַל־זֶרַע
וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא
לָכֶם׃

לט וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ
בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃
מ וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו
וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת־
נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־
מא הָעָרֶב׃ וְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־
הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל׃
מב כֹּל הוֹלֵךְ עַל־גָּחוֹן וְכֹל | הוֹלֵךְ
עַל־אַרְבַּע עַד כָּל־מַרְבֵּה רַגְלַיִם
לְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ
לֹא תֹאכְלוּם כִּי־שֶׁקֶץ הֵם׃
מג אַל־תְּשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ וְלֹא
תִטַּמְּאוּ בָּהֶם וְנִטְמֵתֶם
מד בָם׃ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים
כִּי קָדוֹשׁ אָנִי וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת־
נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הָרֹמֵשׂ
מפטיר מה עַל־הָאָרֶץ׃ כִּי | אֲנִי יְהוָה
הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לִהְיֹת לָכֶם לֵאלֹהִים וִהְיִיתֶם
מו קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי׃ זֹאת
תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכֹל נֶפֶשׁ
הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת בַּמָּיִם וּלְכָל־
נֶפֶשׁ הַשֹּׁרֶצֶת עַל־הָאָרֶץ׃
מז לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהֹר
וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה
אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל׃

תזריע יב א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ס
ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר
וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת
ג דְּוֹתָהּ תִּטְמָא׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי
ד יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ וּשְׁלֹשִׁים
יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בִּדְמֵי
טָהֳרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגָּע
וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־
*ה מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ׃ וְאִם־נְקֵבָה
תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ
וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב
ו עַל־דְּמֵי טָהֳרָה׃ וּבִמְלֹאת | יְמֵי
טָהֳרָהּ לְבֵן אוֹ לְבַת תָּבִיא כֶּבֶשׂ
בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן־יוֹנָה אוֹ־
תֹר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־
ז מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְהִקְרִיבוֹ
לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ וְטָהֲרָה
מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת
ח הַיֹּלֶדֶת לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה׃ וְאִם־
לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה
שְׁתֵּי־תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה
אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת
וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃

*יג א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
ב אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ אָדָם כִּי־יִהְיֶה
בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סַפַּחַת
אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ
לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל־אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אַחַד מִבָּנָיו
ג הַכֹּהֲנִים׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־
הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר בַּנֶּגַע
הָפַךְ | לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק
מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נֶגַע צָרַעַת הוּא
ד וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמֵּא אֹתוֹ׃ וְאִם־
בַּהֶרֶת לְבָנָה הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ

נגֹסין ליכון פי גמיע דביב גמיע אל בנדאק פיהון פי מותהון יתנגֹס חיתא אלעישא: 32. **וכל** – וגמיע אלדי יקאע עליה מנהון פי מותהון יתנגֹס מן גמיע אוואני כֹשב או תוב או גיליד או כֹיש גמיע אוואני אלדי ינציניע צנעא פיהון פיל מא ינגֹאב ויתנגֹס חיתא אלעישא וידכא: 33. **וכל** – וגמיע אוואני פכֹאר אלדי יקאע מנהון אלא וצטו גמיע אלדי פי מבינו יתנגֹס ואלו תכסרו: 34. **מכל** – מן גמיע אלאכל אלדי יתאכל אלדי יגֹי עליה מא יתנגֹס וגמיע משרוב אלדי ינשירב פי גמיע אוואני יתנגֹס: 35. **וכל** – וגמיע אלדי יקאע מן לשתהון עליה יתנגֹס תנור ומוקדה ינהאד נגֹסין הימא ונגֹסין יכונו לכון: 36. **אך** – פקט מנבע וגֹיב מגֹמע מא יכון דיכי ואל בנדק פי לשתהון יתנגֹס: 37. **וכי** – ואין יקאע מן לשתהון עלא גמיע זרע מזרוע אלדי ינזיריע דיכי הוא: 38. **וכי** – ואין ינגֹיעיל מא עלא זרע ויקע מן לשתהון עליה ניגֹיס הוא ליכון: 39. **וכי** – ואין ימות מן אלבהימיה אלדי היא ליכון לל אכל אל בנדק פי לשתהא יתנגֹס חיתא אלעישא: 40. **והאכל** – ואלאכיל מן לשתהא יכֹסיל אתייבו ויתנגֹס חיתא אלעישא ואלחאמיל אלא לשתהא יכֹסיל אתייאבו ויתנגֹס חיתא אלעישא: 41. **וכל** – וגמיע דביב דאביב עלא אלארץׄ רגֹיס הוא לם יתאכל: 42. **כל** – גמיע מאצׄי עלא אלגֹוף וגמיע מאצׄי עלא ארבעה חיתא גמיע מכאתיר רגֹלין לגמיע דביב דאביב עלא אלארץׄ לם תאכלוהון אין רגֹיס הימא: 43. **אל** – לא תרגֹסו אלא אנפיסכון פי גמיע דביב דאביב ולם תתנגֹסו פיהון ותתנגֹסו פיהון: 44. **כי** – אין אנא אללה אילהכון ותתקדסו ותכונו מקדסין אין מקדס אנא ולם תנגֹסו אלא אינפיסכון פי גמיע אלדביב אלדאביב עלא אלארץׄ: 45. **כי** – אין אנא אללה אלמטליע ליכון מן ארץׄ מצר ליאציר ליכון לל ראב ותכונו מקדסין אין מקדס אנא: 46. **זאת** – האדי שריעית אלבהימיה ואלטיר וגמיע נפס אלוחשיה אלדבביה פיל מא ולגמיע נפס דבביה עלא אלארץׄ: 47. **להבדיל** – ליפריק בין אלניגֹיס ובין אלדיכי ובין אלוחשיה אל בתתאכל ובין אלוחשיה אלדי לם תתאכל:

יב

1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **דבר** – כאלים אלא בנין ישראיל קאיילא אמרה אין תחבל ותוולד דכאר ותתנגֹס סבע אייאם כי איים חידית נגֹסתהא תתנגֹס: תזריע
3. **וביום** – ופי יום אלתאמין יטאהיר לחם קלפתו:
4. **ושלשים** – ותלתה ותלתין יום תגֹלוס פי דמום דכוותה פי גמיע קדוס לם תנדק ואלא אלמקדס לם תיגֹי חיתא כומאלית אייאם דכוותה: 5. **ואם** – ואנכאן אנתייה תוולאד ותתנגֹס סבועין כיחדתה וסיתה וסיתין יום תגֹלוס עלא דמום דכוותה: 6. **ובמלאת** – ופי כומאלית אייאם דכוותה לל איבין או לל בינית תגֹיב כֹרוף איבין סנתו לסעידיה ופיריך חמאם או שפנין לדכוויה אלא באב כֹימית מיעאד אלא אלכֹאדים: 7. **והקריבו** – ויקרבו קדאם אללה ויגפיר עליהא ותדכא מן מנבע דמומהא האדי שריעית אלואלדיה לל דכר או לל אנתייה: 8. **ואם** – ואנכאן לם תווגֹאד ידהא מקדאר כֹרוף ותאכֹוד שפנינין או פרכֹין חמאם ואחיד לסעידיה וואחיד לדכווייה ויגפיר עליהא אלכֹאדים ותדכא:

יג

1. **וידבר** – וכלאם אללה אלא מוסה ואלא אהרון קאיילא:
2. **אדם** – אנסאן אין יכון פי גיליד לחמו שאמיה או ערצׄא או בקעא ויכון פיגֹיליד לחמו לבלא בראס וינגֹב אלא אהרון אלכֹאדים או אלא ואחיד מן בנינו אלכֹדאם:
3. **וראה** – וינצׄור אלכֹאדים אלא אלבלא פי גיליד אללחם ושער פיל בלא קלב אבייץׄ ומנצׄר אלבלא אגמק מן גיליד לחמו בלא בראץ הוא וינצׄרו אלכֹאדים וינגֹיס אלו:
4. **ואם** – ואנכאן בקעא ביצׄה היא פי גיליד לחמו ואגמק

33. **תוכו** – ד: גוואתו – תחתיו. כנראה הבין את "לגויה" שבת"א כמשמע גווא בערבית – למטה, מתחת. 35. **וכירים** – וכן **כד**. ג: מוואקיד או ווגֹאק – מילים נרדפות. 36. **מעין** – וכן **ב**. ד: עין מא – מעיין מים. 37. **זרע זרוע** – **בד**: ביזר בידר – זרעי גורן. **גד**: זרע חבוב – זרעי גרעינים. 41. **שקץ** – וכן **ב**. **גד** כיריה – בזוי, שנוא, וכן לעיל ולהלן. 42. **גחון** – גוף. **בגד**: בטן. 43. **ונטמתם בם** – וכן **כד**. ג: ותיטאמאה פיהון – השתמש ביסוד העברי טמא שנשאל ללהגים הערביים. גם בתרגום התורה של יהודי עיראק מצינו במקום זה: ותטמון ביהום (תורה תרכ"ה) – ותטמאון בהם. 46. **נפש החיה** – נפש החיה (מלשון חיות ובהמות), וכן **ב**. ד: נפס אלעיישה – נפש היה (מלשון חיים). **הרמשת** – תרגומנו, וכן **ב**, תרגמו זוחלת, כשם שתרגמו בהמשך את השרצת. ד: אלנאגליה – המשריצה ולדות.

יב

2. **נדת** – חידית = **ב**: חיצׄית. **גד**: חוצׄית. **דותה** – וכן **בד**. ג: ניגֹאסיתהא או דייאבהא או מרצׄהא – טומאתה או זובה, כפירוש רש"י: לשון דבר הזב מגופה; או חוליה, כפירושו השני של רש"י: לשון אחר. מדוה וחולי, שאין אשה רואה דם שלא תחלה וראשה ואבריה כבדין עליה. 4. **תשב** – ג: תיגֹלוס או תיתעווק – תשב או תתעכב, כפירוש רש"י: אין תשב אלא לשון עכבה, כמו: ותשבו בקדש (דברים א). 7. **וטהרה** – וכן **ב**. ד: ותנצׄף – ותהא נקייה.

יג

2. **שאת או ספחת או בהרת** – וכן **בגד**, כתרגום רס"ג: שאמה או עארצׄה או בקעה. ראה הערת קאפח: שלושת השמות הללו בערבית נופלים על שינוי מראה, ואינם מסוימים למראה זה או אחר. ראה קאפח 1984, עמ' קכט. **צרעת** – בראס = **בגד**: ברץ. 3. **עמק** – וכן **בד**. ג: גמיק או ווטי –

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)
תל-אביב תשס"ו - 2005